

הכלל: ראייה בסיסית ← מספיק להרשעה

מקרים חריגים:

ראייה בסיסית + תוספת ראייתית = הרשעה

תוספות ראייתיות

ראייה מאמתת

ראייה מסבכת

סיוע

דבר מה

דבר לחיזוק

מבחן מצטבר:

1. ראייה עצמאית / חיצונית לראייה בסיסית
2. מסבכת/נוטה לסבך את הנאשם
3. מתייחסת לנקודות מהותיות בחזית המחלוקת

עמ' 4-12 בתרגול
+ חשוב לקרוא את
המאמר של גיא

ראייה מאמתת נדרשת במצב בו נאשם מסר הודאת חוץ בה הודה מחוץ לביהמ"ש

- אם נאשם מודה בפני ביהמ"ש – אין צורך בתוספת. הודאת נאשם אחת לא יכולה להיות דבר מה של נאשם אחר
- כאשר מבקשים להרשיע אדם ע"ס הודאתו, בוחנים את משקל הראייה לפי 2 מבחנים:
- א. מבחן פנימי- תוכן ההודעה וסימני האמת
 - ב. מבחן חיצוני- סימנים מחוץ לדברי הנאשם
- מילשטיין - ככל ששתיקת הנאשם לא תהווה דבר מה להודאתו, אלא במקרים חריגים בהם מתקיימים במצטבר 3 התנאים הבאים:
1. ביהמ"ש משוכנע כי מדובר בהודאת אמת
 2. ע"ס מכלול הנסיבות ביהמ"ש משתכנע כי הנאשם לא פעל מלחץ פנימי
 3. ביהמ"ש צריך להשתכנע כי השתיקה לא נבעה ממניע תמים אחר

מקרים בהם נדרשת תוספת דבר לחיזוק

1. עדות שותף לעבירה – ס' 54א(א) לפק"ר מדי"י נ"י כהן
2. אמרת חוץ בכתב של העד – ס' 10א לפק"ר עמרם כהן נ"י מדי"י
3. הרשעה ע"ס עדות קטין מתחת לגיל 12
4. הרשעה ע"ס עדות אדם עם מוגבלות שכלית או נפשית שלא הוזהר – ס' 18א(א) לחוק הליכי חקירה והעדה
5. הרשעה ע"ס עדות יחידה של נפגע עבירת מין שבוצע בהיותו קטין א. ס' 354א(א) לחני"ש – אם נעברה אחת מעבירות המין הבאות בקטין והתלונה הוגשה אחרי שמלאו 28 לא יורשע נאשם אלא אם יש חיזוק:
 1. עבירות מין במשפחה וחסר ישע
 2. אינוס, בעילה אסורה בהסכמה, מעשה מגונה, מעשה סדום שעבר אחראי על קטין שאינו בן משפחהב. ס' 354ד(ד) לחני"ש
 1. אם נעברה אחת מעבירות המין בקטין והתלונה הוגשה לאחר שמלאו 18 או בחלוף 10 שנים מיום ביצוע העבירה לפי המאוחר – אינוס, מעשה סדום, מעשה מגונה
 2. העבירות נעברו ע"י מי שמלאו לו 15 שנים והוא אינו אחראי על הקטין ואינו בן משפחה

מקרים בהם נדרשת תוספת הסיוע

1. עד מדינה ס' 54א לפק"ר שותף לעבירה + טובת הנאה. צריך להיות קשר בין מסירת העדות להנאה
2. מתן עדות שקר – ס' 237א(א) לחוק העונשין פס"ד אלבוזי
3. הגשת עדות קטין ע"י חוקר ילדים – חוק לתיקון דיני ראיות (הגנת ילדים) פס"ד פלוני
4. עדות מוקדמת של ילד בעבירה שחוק הגנת ילדים חל עליה
5. עדות אדם מוגבל בפני חוקר – ס' 20ד(ד) לחוק הליכי חקירה והעדה
6. הרשעה בעבירת המרדה – ס' 133 + 133ב(ב) לחוק העונשין

תוספת מאמתת – דבר לחיזוק/דבר מה נוסף

ראייה מאמתת אינה צריכה לסבך את הנאשם בביצוע העבירה. 2 גישות:

1. ראייה מאמתת צריכה להתייחס בהכרח לנקי' השנויה במחלוקת בין בעלי הדין
2. אין הכרח כי התוספת המאמתת תתייחס לנקי' השנויה במחלוקת לצדדים להליך (המרצה תומך בגישה זו)

דבר מה נוסף

תוספת מאמתת והיא נדרשת רק כאשר הראייה היחידה היא הודאת חוץ של נאשם.

הודאה זו היא בגדר עדות מפי השמועה. סעיפים 11+12 לפק"ר מהווים חריג ומאפשרים לתביעה להגיש את הודאת החוץ של הנאשם כראייה קבילה לאמיתות התוכן וזאת בתנאי שהתביעה תוכיח דבר מה נוסף.

על ביהמ"ש לבחון אם מצויה לפניו ראייה מאמתת, ישירה או נסיבתית מחוץ להודאת הנאשם שיש בה לאשר במידת מה את תוכן ההודאה ולהצביע על אמיתותה. **מדובר בסטנדרט גמיש ומשתנה: "הדבר מה הנוסף לובש צורה ופושט צורה מחדש בכל פרשה בהתאם לנסיבותיה של ההודאה בה הוא נדרש לתמוך" – רמילאת**

מבחני הדבר מה:

פס"ד לוי: המבחן הפנימי והחיצוני הפנימי – סימני האמת הנלמדים מנוסח הדברים החיצוני- סימנים שמחוץ להודאת ודברי הנאשם וולקוב - הנדל מוסיף על פס"ד לוי. הנדל הציע בחינה משולשת: מי אמר, מה אמר, דבר מה. – להסתכל על התמונה בכללותה

דבר לחיזוק

תוספת מאמתת הנועדה לאמת פרטים עובדתיים מרכזיים הכלולים בעדות הטעונה חיזוק. יצירת המחוקק הישראלי

משקלו של הדבר לחיזוק עשוי להשתנות ממקרה למקרה בהתאם לחשש הנוסף בהסתמכות על העדות היחידה הטענות אימות. ככל שהחשש מפני אי-אמתותה של הראייה היחידה הוא רב יותר, כן תידרש ראייה מחזקת בעלת משקל פנימי גבוה יותר

5 מקרים בהם נדרש דבר לחיזוק:

1. עדות שותף לדבר עבירה
2. קטין שטרם מלאו לו 12 ביום מסירת העדות
3. אמרת חוץ בכתב של עד
4. אדם עם מוגבלות שכלית שלא הוזכר ע"י ביהמ"ש
5. נפגע עבירות מין שנעברו כלפיו בהיותו קטין – 2 מצבים:
 - א. נפגע שהגיש תלונה לאחר שמלאו לו 28 שנים
 - ב. נפגע שהפוגע היה בן 15 שנים לפחות וללא יחסי קרבה משפחתית או אחרות אישית ביניהם, והגיש את תלונתו לאחר שמלאו לו 18 שנים או לאחר שחלפו 10 שנים מיום המקרה.

תוספת מסבכת - סיוע

תוספת מסבכת הנדרשת במקרים בהם ההסתברות למסירת עדות כוזבת היא גבוהה.

המבחן המשולש של הראייה המסייעת:

1. על הראייה להיות עצמאית
2. הפסיקה הגמישה את הדרישה לפדידה נ' מדיי – מצב נפשי יכול להוות סיוע פלוני- הצבעה על פרטים מוכמנים יכולה להיות סיוע
3. עליה לסבך או לפחות לנטות לסבך את האשם באחריות לביצוע העבירה דנ"א, ממצאים פורנזיים, שקרי הנאשם וכו'
3. עליה לסייע בהוכחת נקי' ממשית השנויה במחלוקת בין הצדדים

הפסיקה הכירה בראיות שונות אשר יכולות להיות סיוע:

הודאות חוץ של נאשמים, ראשית הודאה, מעשים דומים, שיטת ביצוע, שקרי נאשם, הפרכת טענת אליבי, שתיקת הנאשם בשלב המשפט, התנהגות מפלילה של נאשם, ידיעת פרטים מוכמנים, מצבו הנפשי של נפגע העבירה וכו'.

5 מקרים בהם נדרש סיוע:

1. עד מדינה (חריג: משחקים אסורים והימורים)
2. הודעת ילד – שנגבתה ע"י חוקר ילדים מבלי שהילד יעיד במשפט
3. עד עם מוגבלות שכלית או נפשית – עדות נגבתה ע"י חוקר והעד לא התייצב להעיד
4. עדות שקר – במקור מהמשפט האנגלי. הסיוע דרוש להכריע בין גרסאות סותרות
5. עבירות המרדה- מעשי המרדה ופרסומי המרדה

פס"ד מילשטיין – האם שתיקת נאשם עשויה להוות דבר מה נוסף להודאת חוץ של נאשם?

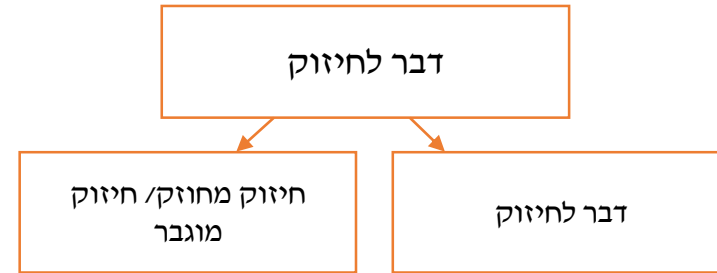
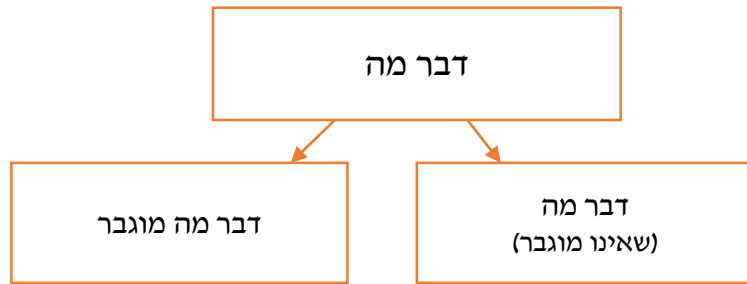
סי' 162 לחסד"פ – שתיקת נאשם במשפט יכולה לשמש סיוע או דבר לחיזוק. השי' עדנה ארבל- סי' 162 מקנה ערך פוזיטיבי. במקרים חריגים, שתיקת נאשם במשפט לא תהווה דבר מה נוסף. ביהמ"ש קובע 3 דרישות שבהתקיימותן שתיקה הנאשם תהא דבר מה:

1. על ההודאה להיות בעלת משקל פנימי גבוה באופן שישכנע את ביהמ"ש
2. על ביהמ"ש לשלול במידת האפשר את האפשרות כי הנאשם פעל מתוך לחץ פנימי
3. על ביהמ"ש להשתכנע שע"ב נסיבות העניין שתיקו של הנאשם לא נובעת ממניע תמים

מתוך המאמר: מגמות בפסיקתו של ביהמ"ש העליון בתחום התוספות הראייתיות והקשיים שהן מעוררות

א. יצירת קטגוריות משנה במערך התוספות המאמתות

מבחינה פורמלית, קיימות 2 קטגוריות של תוספות מאמתות: דבר לחיזוק, דבר מה נוסף. ביהמ"ש פיצל כל אחת מהן ל-2 קטגוריות משנה כך שהיום יש 4 קטגוריות משנה!!

תוספת מסוג דבר מה נדרשת כדי להרשיע ע"ס הודאת חוץ של הנאשם. בפס"ד לוי משנת 79 נקבע כי דבר המה מצוי ביחס הפוך למשקלה הפנימי של הודאת החוץ המהווה בסיס להרשעה כך שככל שמשקלה של הודאת החוץ גבוה יותר, כן משקלו של הדבר מה הדרוש לביסוס הרשעה הולך וקטן.

כאשר משקלה הפנימי של ההודאה נמוך, יש צורך בדבר מה מוגבר שדרגתו עשויה להגיע אף לכדי ראייה מסייעת. – רק במקרים בהם משקלה הפנימי של ההודאה אינו גבוה אך גם אינו נמוך, יש מקום לדרוש תוספת מוגברת.

לגישת המרצה- הקביעה כי תוספת מסוג מה תצטרך להגיע כדי סיוע מעוררת קושי בהבדל הקיים בין התוספות. (תוספת הסיוע צריכה לקיים 3 תנאים מצטברים)

סטקלר ומוראק- כאשר משקלה הפנימי של ההודאה נמוך, עשוי להידרש דבר מה ברמה של סיוע. ניגים – השי' גולדברג קבע כי במקרה זה דרגתו המתחייבת של הדבר מה אף תגיע לכדי ראית סיוע.

דבר מה מוגבר – נדרש גם כאשר מדובר בהודאת חוץ של נאשם המוכחת בעדותו של אדם שאינו איש מרות. אין די בדבר מה פורמלי ודל משקל.

דבר מה מוגבר- נדרש כאשר הודאת חוץ של נאשם היא הראיה היחידה לעצם ביצוע העבירה

דבר לחיזוק – תוספת מאמתת שנועדה להוסיף נופך של אמת לעדות הטעונה חיזוק. ככל שמשקלה של הראיה או העדות היחידה הוא גבוה יותר, נדרשת תוספת חלשה יותר או איכותית פחות. ככל שהחשש בדבר מהימנות של הראיה העיקרית גובר, יש להעלות את הרף של הדבר לחיזוק ולדרוש "דבר לחיזוק מוגבר" או חיזוק מחוזק.

טיבו של "חיזוק מוגבר" משתנה ממקרה למקרה בהתאם לנסיבות. בפסיקה נקבע כי הוא צריך להיות בעל משקל רציני במיוחד, אך אין משמעו רף ראייתי גבוה באופן משמעותי של חיזוק ובוודאי שהוא לא צריך להיות בדרגת סיוע.

"חיזוק מחוזק" – נדרש גם כאשר מצטלבות יחדיו כמה הוראות שמכוחן נדרשת תוספת של דבר לחיזוק. כך למשל, נקבע כי חיזוק מחוזק נדרש לשם ביסוסה של הרשעה על אמרות חוץ שמסר שותף לדבר עבירה ואשר התקבלו במשפט מכוח סעיף 10א.

אמרה של עד שותף = מצריכה דבר לחיזוק + אמרת חוץ = מצריכה דבר לחיזוק ← כאשר אמרת העד השותף מוגשת מכוח ס' 10א צריך חיזוק כפול. הן מכוח סעיף 10א והן מכוח סעיף 54א(א). כאשר מדובר ב2 דרישות חיזוק מצטברות, מידתו של החיזוק הנדרש במקרה הזה עומד ביחס ישיר למידת האמון שביהמ"ש רוחש לאמרה עליה תבוסס ההרשעה.

מתוך המאמר: מגמות בפסיקתו של ביהמ"ש העליון בתחום התוספות הראייתיות והקשיים שהן מעוררות

ב. הדרישה לתוספת ראייתיות דיפרנציאליות במקרים חדשים שנקבעו בפסיקה

באותם מקרים חדשים לגביהם נקבעו בפסיקה כי יש צורך בתוספת ראייתית, קבע ביהמ"ש העליון מראש גבול תחתון וגבול עליון לתוספת שתידרש, והורה כי התוספת שתיבחר בסופו של יום תהא נתונה לשיקול הדעת השיפוטי ותשתנה ממקרה למקרה. בשלב זה, נקבעו רק 3 הלכות בשלושה מקרים שונים. לגישת המרצה, מדובר בתחילתה של מגמה שראוי שתימשך.

המקרים: (1) עד מדינה לשיטתו (2) עדות שותף שמשפטו הופרד (3) עדות ילד לפי חוק הגנת ילדים שהופסקה

(2) עדות שותף שמשפטו הופרד

הלכת קינזי שלטה 30 שנה וקבעה כי התביעה אינה רשאית להעיד שותף נגד חברו כל עוד לא הסתיים משפטו של אותו שותף אותו היא מעוניינת להעיד.

אחרי 30 שנה, בבג"צ ז'אנו, ההלכה התהפכה - דעת הרוב לא הכריעה בשאלת התוספת הראייתית הנדרשת לעדותו של שותף המעיד בטרם הסתיים משפטו. לכן, סעיף 54א חל, המחייב תוספת מסוג דבר לחיזוק.

משמעות הדבר, יש 'לחזק' את החיזוק, וזאת מבלי לעמוד על הבדיקה אם לשותף יש אינטרס חזק להפליל את שותפו.

גורש - נקבע כי כאשר שותף אשר טרם נגזר דינו מעיד נגד שותפו, אין לדרוש סיוע אלא דבר לחיזוק. פחימה - נקבעה הלכה לעניין תוספת ראייתית הנדרשת להרשעה ע"ס עדות יחידה של שותף לעבירה שמשפטו נפרד. התוספת תנוע בין חיזוק לסיוע.

לגישת המרצה, גורש ופחימה לא מספיק בהירים. המרצה סבור כי במקרים בהם יש חשש מבוסס כי עדותו של העד השותף מוטת, יש מקום לדרוש תוספת מסבכת מסוג סיוע, כמו כל ראייה מסייעת אחרת.

(1) עד מדינה לשיטתו

סי' 54א לפק"ר קובע מיהו עד מדינה. לשם הרשעה בעדות יחידה של עד מדינה נדרש תוספת מסוג סיוע.

אבו ליטאף – ברלינר מתחה ביקורת על חשין בעניין גומז קרדוסו והציעה 'עד מדינה לשיטתו'. – עד אשר 'מכלל עד שותף יצא ולכלל עד מדינה לא הגיע'.

התוספת תנוע בין דבר לחיזוק בגבול התחתון לסיוע בגבול העליון. ככל שהעד יהיה קרוב במהותו להגדרת עד שותף רגיל, תהא עדותו טעונה תוספת הקרובה יותר לדבר לחיזוק, לרבות דבר לחיזוק מוגבר. ביהמ"ש יקבע את התוספת הנדרשת לפי רף גמיש. עמדתה של ברלינר התקבלה בפסיקה מאוחרת יותר.

(3) עדות ילד לפי חוק הגנת ילדים, שהופסקה

עדות לפי חוק הגנת ילדים, שמוסר חוקר הילדים במקום הילד, מצריכה תוספת מסוג סיוע.

עדות לפי חוק הגנת ילדים, שהילד מעיד במשפט – אין צורך בתוספת ראייתית אלא אם יש הוראת דין אחרת. למשל, כאשר העדות היחידה היא של ילד מתחת לגיל 12, נדרש דבר לחיזוק וזאת מכח סי' 55(ב) לפק"ר

מזרחי – ילד בן 10.5 שהיה קורבן לעבירת מין. חוקרת הילדים אישרה שיעיד, והוא העיד. החקירה הראשית הושלמה, אך במהלך החקירה הנגדית הוא התחיל למרר בבכי והחקירה הופסקה. אם הילד היה מסיים להעיד – היה נדרש דבר מה, שכן הוא היה מתחת לגיל 12 ביום מתן העדות. אם הילד לא היה מעיד מלכתחילה, והחוקרת הייתה מעידה, היה נדרשת תוספת מסוג סיוע מכוח סעיף 11 לחוק הגנת ילדים. בעניין מזרחי דובר במצב ביניים:

ביהמ"ש קבע כי במקרה בו מצויה בידי השופטים עדותו הקטועה של ילד ועדות לפי חוקר הילדים, אין לדרוש כתנאי להרשעה תוספת ברמה של סיוע. את התמיכה הראייתית יש לקבוע לפי 'רף גמיש' ← בין סיוע בגבול העליון לבין חיזוק ברף התחתון. גובה הרף ייקבע בכל מקרה בו הופסקה עדות הילד בביהמ"ש, בהתאם למידת הפגיעה עקב ההפסקה ובהתאם למשקלה של העדות לאור כלל הראיות

עדות שותף לדבר עבירה - פלילי בלבד

עד הגנה

עד התביעה

כתב אישום נפרד

פס"ד חכמי – במקרה והוגש כתב אישום נפרד, הוא אינו פטור מחובתו להעיד כעד מטעם במשפט של שותפו, אפילו אם לא הסתיים משפטו שלו.

כתב אישום משותף

הכלל- הכלל הכתוב בעד תביעה לא חל על עד ההגנה.
גוטמן- נאשם משותף מעיד להגנתו הוא עד כשר להעיד לחובת אחרים.

כתב אישום נפרד

הכלל- ז'אנו : שני שותפים לעבירה הועמדו לדין במסגרת של כתבי אישום נפרדים, התביעה ראשית לזמן את האחד אשר משפטו טרם הסתיים כעד מטעמה במשפט המתנהל נגד שותפו.

החריג : ביהמ"ש רשאי להחליט בנסיבות חריגות וקיצוניות ביותר מטעמים שירשמו לדחות שמיעת עדותו של עד שותף עד לסיום משפטו.

בג"צ ז'אנו מבטל את הלכת קינזי, משאיר שק"ד מאוד מצומצם לביהמ"ש.

כתב אישום משותף

הכלל- ז'אנו + עובדיה + כדורי : שותפים לכתב אישום אחד אינם כשרים להעיד כעדי תביעה נגד חבריהם המואשמים באותו כתב תביעה.

חריג: 155(א)(1) לחסד"פ : התביעה רשאית להעיד מטעמה כנגד נאשם המואשם עמו באותו כתב אישום בתנאי שנדרש להעיד הודה, דינו הוכרע וביהמ"ש גזר את דינו.

בכתבי אישום נפרדים – אין הגבלה, ניתן לזמן כעדי תביעה וכעדי הגנה בכתב אישום אחד – התביעה לא יכולה לזמן כנגד.

אין שום מניעה להעיד לזכות – אם מוותרים על זכות השתיקה, מותר על הכל התביעה לא יכולה לגעת בנאשמים שלא הודו

תוספת ראייתית ← 54א(א) – לא ניתן להרשיע נאשם ע"י עדות יחידה של שותפו לעבירה, אלא אם קיימת תוספת מסוג חיזוק. זה לא משנה אם העד מטעם התביעה או ההגנה

שתיקת הנאשם ← 162 – הימנעות הנאשם מלהעיד עשויה להוות חיזוק או סיוע. החריגים של שוחד, משחקים אסורים חלים גם כאן ואין צורך בתוספת ראייתית.

תוספת ראייתית שנדרשת לעדות שותף שמשפטו לא הסתיים והוא עד תביעה-

לאחר ביטול הלכת קינזי ובעקבות בג"צ ז'אנו יש חשש לעדות שקר של השותף המצפה לטובת הנאה. שלמה פחימה – ביהמ"ש מכריע לגבי התוספת הראייתית כי העדות היחידה שתידרש היא הכדות של השותף לעבירה שמשפטו הופרד. השי הנדל קובע הלכה לפיה כאשר משפטו של שותף טרם הסתיים מעיד נגד שותפו לעבירה, התוספת הראייתית הנדרשת היא בין חיזוק ברף התחתון לסיוע ברף העליון.

המרצה יוצא במאמרו כנגד הטנעה לדעתו, אם הראיה לא מהימנה צריך לזכות ולא לחפש ראיות אחרות.

2. חקירה ראשית על דרך חקירה שכנגד

3 מקרים בהם העד 'שלנו' ייחקר בחקירה ראשית על דרך חקירה שכנגד.
חקירה שכנגד – עד של הצד שלי, השאלות יהיו שאלות של חקירה נגדית.

1. העד מוכרז כעוין (אזרחי +פלילי) ס' 179 לחסד"פ
2. כאשר עד מופיע ברשימת עדי התביעה (פלילי בלבד) ס' 178 לחסד"פ
3. מספר נאשמים בכתב אישום אחד ויש לביהמ"ש יסוד סביר להניח שעדו של אחד הנאשמים יעיד לחובת נאשם אחר, יוכל הנאשם האחר לחקור בחקירה שכנגד בתנאי שלא חקר אותו חקירה ראשית (פלילי בלבד) ס' 180 לחסד"פ

4. חקירה חוזרת

נתונה למי שזימן את העד לזמן את העד פעם נוספת ולשאול שאלות להבהרת או השלמת תשובות שניתנו ע"י העד בחקירה הנגדית. שאלות פתוחות – לא שאלות מנחות/מדריכות

מעורבות ביהמ"ש בהבאת ראיות: חקירה בידי ביהמ"ש/ זימון עדים מטעם ביהמ"ש

הכנת עדים – הליך אזרחי: מעבר על תצהיר | הליך פלילי: מעבר על ההודעה- פס"ד גבריאל

עד עוין – עד שגילה עוינות לצד שזימן אותו. ניתן לחקור בחקירה נגדית. **השלבים להכרזה:**

1. אם יש סתירה, ביהמ"ש יתיר את ריענון זיכרון העד
2. הפנייה לאמרת החוץ
3. ביהמ"ש נותן לצד שכנגד להגיב
4. ביהמ"ש מכריז על העד כעוין, ומאפשר חקירה נגדית.

ס' 179 לחסד"פ (רלוונטי לאזרחי +פלילי) בר צדקה

1. חקירה ראשית

בעל הדין שזימן את העד קורא לו לדוכן ושואל אותו שאלות. העד מספר לביהמ"ש מה קרה. על השאלות להיות פתוחות, ואסור לשאול שאלות מנחות מדריכות. פלוני – גרוניס אומר כי הצגת שאלות מדריכות יכול לפגוע בהגנת הנאשם.

העד לא רשאי להדריך את עצמו באמצעות דפים ועזרים, אלא ברשות ופיקוח ביהמ"ש כאשר עד מעיד, הוא מעיד מזיכרונו בלבד.

- במשפט אזרחי** ← ס' 15-17 לפק"ר: בהליך אזרחי ניתן להחליף את החקירה הראשית של העד בתצהיר **ריענון זיכרון של עד** – יש נסיבות בהן מותר לרענן זיכרון עד:
1. כאשר העד לא זוכר את פריטי הדבר עליו העיד במשטרה
 2. כאשר העד זוכר אך מתחמק להשיב, יזכירו לו כחלק מההכרזה עליו כעד עוין.

3. חקירה נגדית

בעל הדין שואל את השאלות שלו. תכלית החקירה הנגדית היא לקבל מידע נוסף שהוא לא מסר במסגרת החקירה הראשית. התפקיד הוא לערער את מהימנות העד – משקל הראיה. מותר לשאול שאלות מנחות ומדריכות | מותר לאמת את העד עם דברים שמסר מחוץ לביהמ"ש | מותר לאמת את העד מול עדויות שנמסרו בביהמ"ש | מותר לתקוף את מהימנותו האישית של העד

ידען נ' מד"י – כאשר בעל דין מסרב מרצונו על החקירה הנגדית של העד היריב, רואים אותו כמי שאינו חולק על העד בחקירה הראשית אלא אם הוציא הסבר סביר לכך.

האם התביעה מחויבת לחקור נאשם בחקירה נגדית? הלכת יצחק, אפללו, אלפאר.
בהלכת יצחק יש עדות מול עדות ולכן יש לתת משקל גבוה לעדות הנאשם. אם הסיבה היא טכנית, כמו באפללו משקל העדר הראיה הוא נמוך.

זכות הנאשם לחקור את עדי התביעה הנגדית – 161 לחסד"פ. פס"ד גדבאן: אין מדובר על זכות חקיקתית.

עד המסרב להיחקר בחקירה נגדית: הבחנה בין סירוב שלא נעוץ בהתנהגות היריב / סירוב מטעמים צודקים **אביטן** + מצב ביניים מסיבה אובייקטיבית (העד מת) **בשירי**

הכלל: עד מעיד בביהמ"ש על עובדות שנקלטו בחושיו, אינו רשאי למסור לביהמ"ש עובדות שנקלטו ע"י האחר והגיעו לעד מפי שמועה.**אמרות נפטר בניגוד לאינטרס רכושי**

ביידר נ' לוי – אמרה כזו תתקבל בתנאים הבאים:

1. בשעת אמירתה ההודעה נוגדת את האינטרס הרכושי או הממוני של האומר המנוח
2. בעת האמירה ידע המנוח כי הדבר עלול לפגוע באינטרס הרכושי שלו
3. ידיעה אישית של האומר כי העובדות אכן קרו
4. נסיבות האמרה אינן מקימות חשש על אמתות תוכנה

אמרת נפטר בעת מילוי תפקידו

ביידר נ' לוי + עווד + שטוצ'נר:

1. מי שנשא בתפקיד נפטר או נפקד
2. האמרה נאמרה במהלך מילוי התפקיד
3. הפרטים מתייחסים לפעילות שכבר נעשתה ולא פעילות עתידית
4. נסיבות האמרה אינן מקימות ספק באשר לאמיתות תוכנה

אמרת חוץ בכתב של עד בפלילים (פלילי בלבד)

עמ' 43-47

חריג: ס' 9 – אמרת עד בעת ביצוע העבירה (פלילי+אזרחי)

מדובר על כל עבירה ולא רק אלימות!

העדות מפי השמועה תהיה קבילה רק אם המקור עולה להעיד.

ביהמ"ש קבע 3 תנאים מצטברים בפס"ד באשה:

1. תנאי העיתוי
2. תנאי תוכן
3. תנאי הזדהות

סמיכות זמנים – פס"ד באשה: הגישה של הנדל לא

מתקבל. השופט עמית קובע שיש לפרש את דרישת העיתוי לפי הנסיבות ובאופן גמיש.

RES GESTA – חריג פסיקתי

'רכיב הסיפור' – אמירות ספונטניות הנתפשות ע"י המשפט כחלק מהאירוע ולכן אין יסוד להניח שהתוכן הוא שקרי

1. אמרה ספונטנית תוך כדי התרחשות של אירוע מרגש
2. אמרה הנלוות למעשה ומסבירה אותו
3. אמרה המבטאת הלך נפשי חמור
4. אמרה ספונטנית המשקפת את המצב הבריאות

הפסיקה מבחינה בין 2 מצבים בהם פונים לרופא:

- א. אדם שפנה לקבל טיפול רפואי- ההנחה כי האמרה אמתית
- ב. אדם שפנה לקבל תעודה רפואית- אין ערובה למהימנות

חריג: ס' 10 – אמרה של קורבן אלימות (פלילי+אזרחי)

הטעמים לחריג:

א. מהימנות האמרה
הצורך בשימור האמרה

התנאים המצטברים בסעיף:

1. עדות על אמרה של קורבן מעשה אלימות – רחמימוב
2. האמרה מתייחסת במישרין למעשה האלימות או לנסיבות הלוואי שלו
3. אמרה קבילה אם נאמרה- הקורבן מעיד ואף אם אינו מעיד מסיבה אובייקטיבית.

לתנאים המצטברים יש להוסיף את אחת מהחלופות:

1. היא נאמרה בשעת המעשה או סמוך לאחריו או בהזדמנות הראשונה
2. היא נוגעת למעשה האלימות לפי סדר האירועים עד כדי היותה חוליה בשלשלת הנסיבות הקשורות במישרין לביצוע העבירה
3. היא נאמרה בשעה שהוא היה גוסס או האמין שהוא גוסס בעקבו של מעשה האלימות

ניתן להכשיר אמרה לפי כל החלופות – טוטמן

אם יש עדות מפי השמועה שהוכשרה לפי ס' 10 לפי החוק אין צורך בתוספת ראייתית